

ความรู้พื้นฐาน
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

โดย
ณภัทร ศรีละมัย
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

1

พัฒนาการของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑

กระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๐

กระทรวงศึกษาธิการ

2

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2503

- จุดมุ่งหมาย: เพื่อให้พลเมืองทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่อัธยาศัย ได้รับการศึกษาอยู่ในโรงเรียนจนอายุ 15 ปีบริบูรณ์ เป็นอย่างน้อย
- ในการจัดการศึกษาสนองความต้องการของสังคมและบุคคลโดยให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนการปกครองประเทศ
- เนื้อหาสาระ ระดับประถมศึกษาตอนต้น มี 6 หมวดใหญ่ คือ
 - คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาไทย ศิลปศึกษา พละศึกษา สำหรับระดับประถมศึกษาตอนปลายเพิ่มหมวดวิชาภาษาอังกฤษและหัตถศึกษา
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสายสามัญและสายอาชีพต้องเรียนเลขคณิตและพีชคณิตตลอดทั้ง 3 ปี
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 3 แผนก คือ แผนกทั่วไป วิทยาศาสตร์ และศิลปะ
- ประเด็นนำสู่การเปลี่ยนแปลง: ความไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ เป็นการศึกษาแพ้คัดออก คนมีโอกาสเรียนในระดับสูงน้อยมาก

3

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2521

- มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม ให้มีความรู้ความสามารถ มีความสุข รวมทั้งเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ
- เนื้อหาสาระมี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มทักษะ (ไทย-คณิต) กลุ่มประสบการณ์ชีวิต กลุ่มลักษณะนิสัย และกลุ่มการงาน

4

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)

- มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคมภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- เนื้อหาสาระที่เรียนประกอบด้วยวิชาบังคับแก่น(ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา พละนาฏย และศิลปศึกษา) วิชาบังคับเลือก วิชาเลือกเสรี และกิจกรรม
- ประเด็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง: ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวไปสู่สังคมความรู้ในยุคโลกาภิวัตน์ได้ทันการณ์ ไม่สะท้อนความต้องการของท้องถิ่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

5

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

- มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
- แบ่งระดับการศึกษาเป็น 4 ช่วงชั้น
- สาระการเรียนรู้มี 8 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- ประเด็นนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร: มีความสับสนในผู้ปฏิบัติการในสถานศึกษา หลักสูตรแน่นเกินไป ปัญหาในการเทียบโอน และปัญหาคุณภาพผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- เพิ่มสมรรถสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
- เนื้อหาสาระยังคงใช้ 8 กลุ่มสาระเหมือนหลักสูตร 2544
- กำหนดตัวชี้วัด
- กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นเพิ่มกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม
- สรุปได้ว่าหลักสูตรการศึกษาเปลี่ยนไปเพื่อแก้ไขปัญหาการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง

7

ลักษณะหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

8

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้
- กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง
- กำหนดโครงสร้างหลักสูตร
- เกณฑ์การวัดผลประเมินผล

9

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ขยายผลหลักสูตรแกนกลาง
- กำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
- นิเทศติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุน

10

สถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลาง (70)
+
สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (20)
+
สถานศึกษาเพิ่มเติม (10)

11

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

12

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

13

กลุ่มสาระการเรียนรู้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

14

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

15

รหัสตัวชี้วัด

มาตรฐานที่ 4 ข้อที่ 1

ข้อที่

ส 4.1 ม.1/2

ระดับชั้น

การวิเคราะห์ตัวชี้วัด

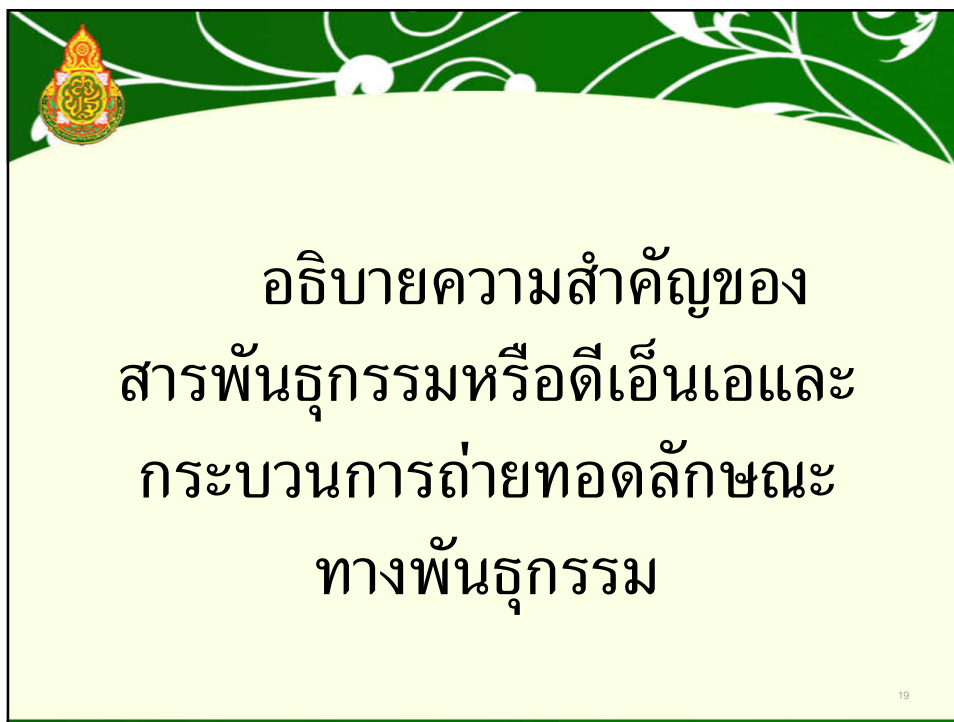
- รู้อะไร
- ทำอะไร

17

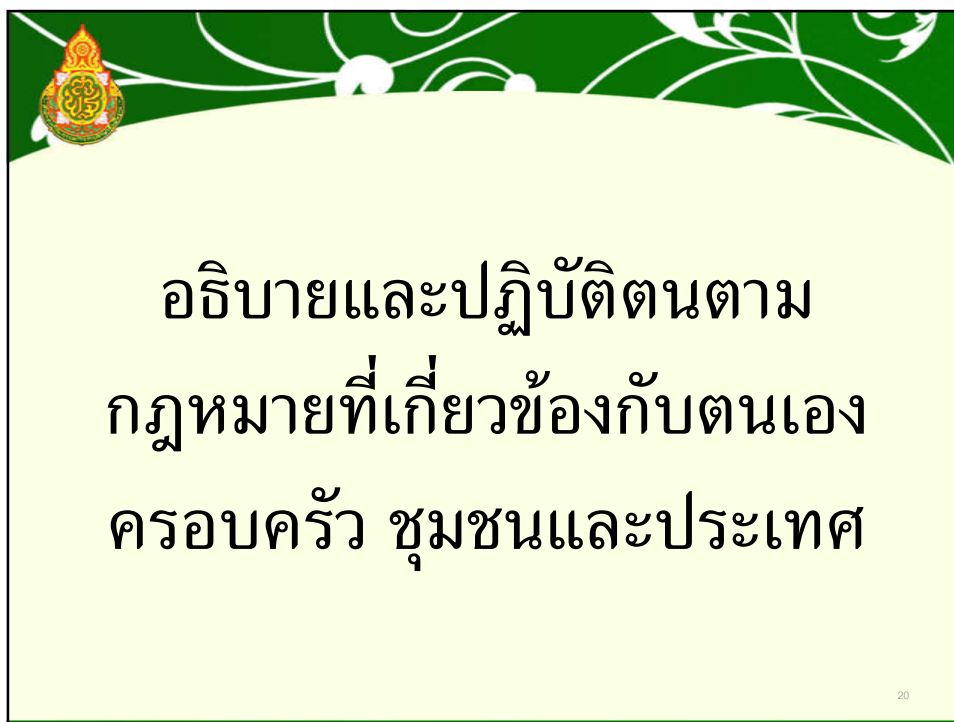
อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ
บทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสม
กับเรื่องที่อ่าน

18

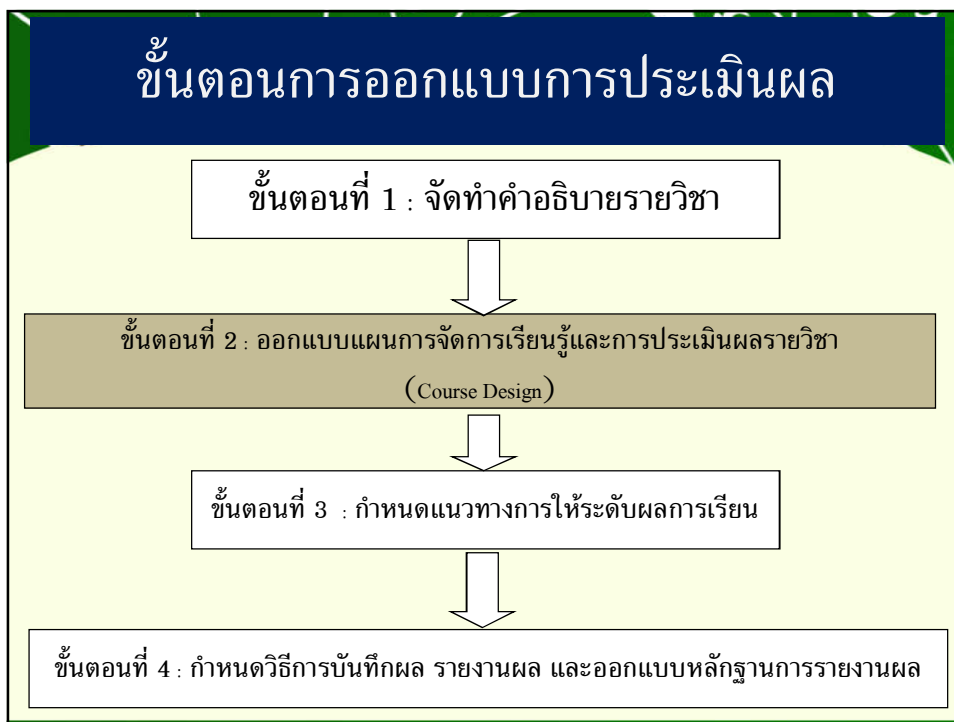
อธิบายความสำคัญของ
สารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอและ
กระบวนการถ่ายทอดลักษณะ
ทางพันธุกรรม

19

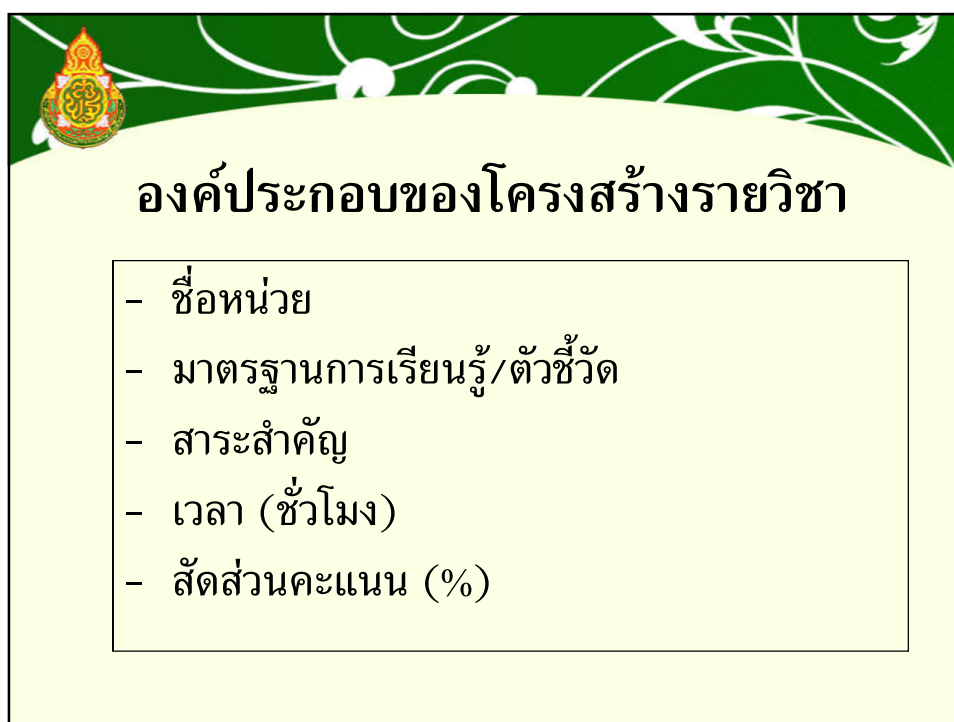
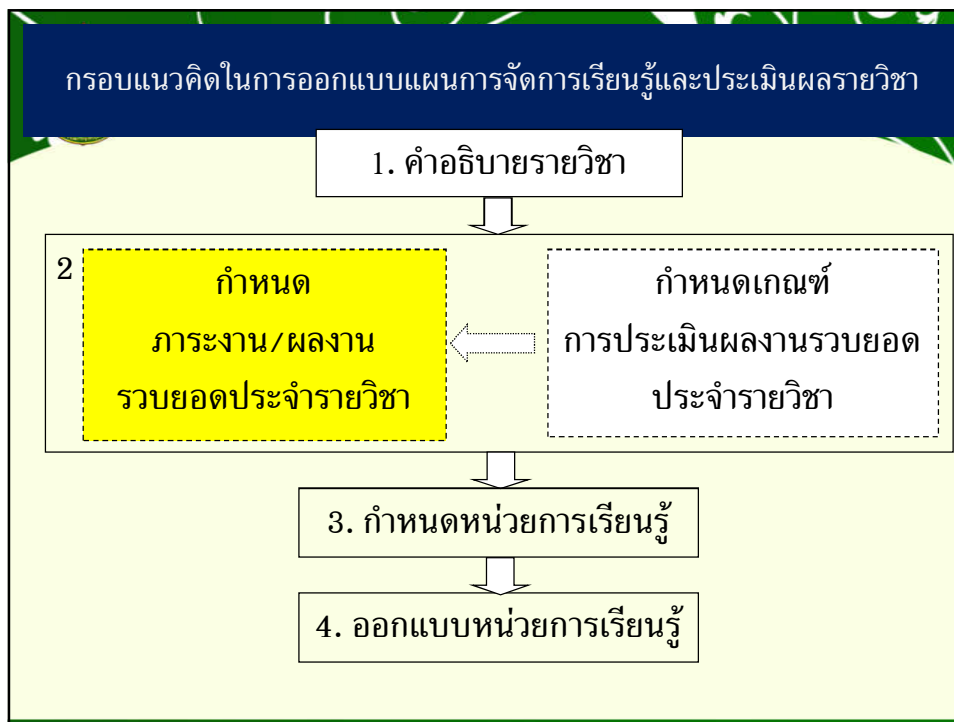

อธิบายและปฏิบัติตนตาม
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
ครอบครัว ชุมชนและประเทศ

20

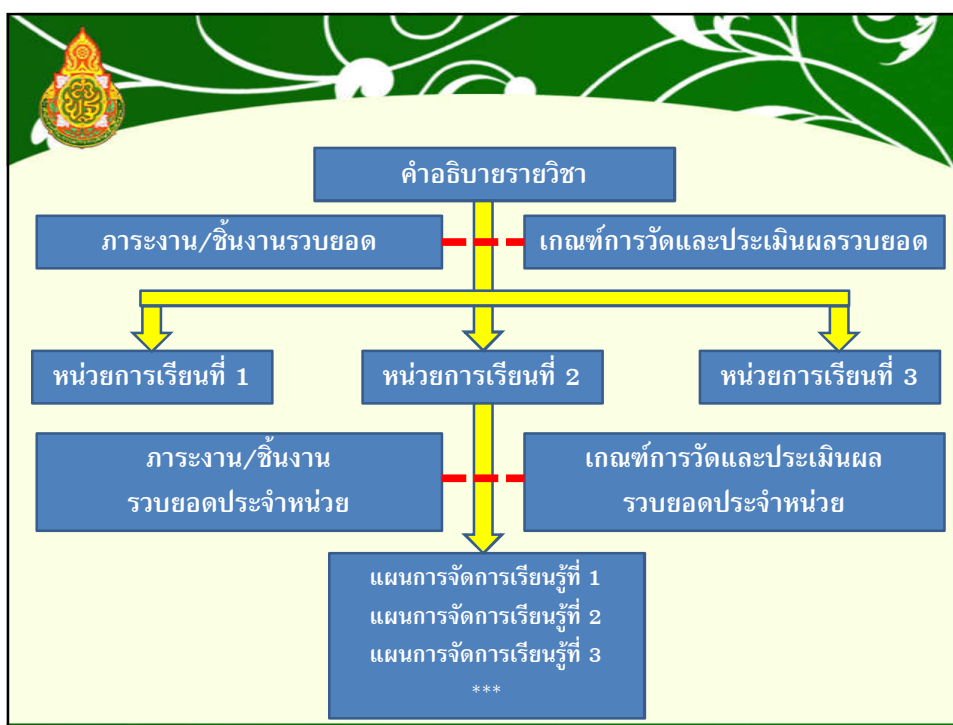

ออกแบบหน่วยการเรียนรู้

- มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- สารการเรียนรู้
- ผลงานรวบยอดประจำหน่วย
- เกณฑ์การวัดและประเมินผลประจำหน่วย
- กิจกรรมการเรียนรู้
- แหล่งการเรียนรู้

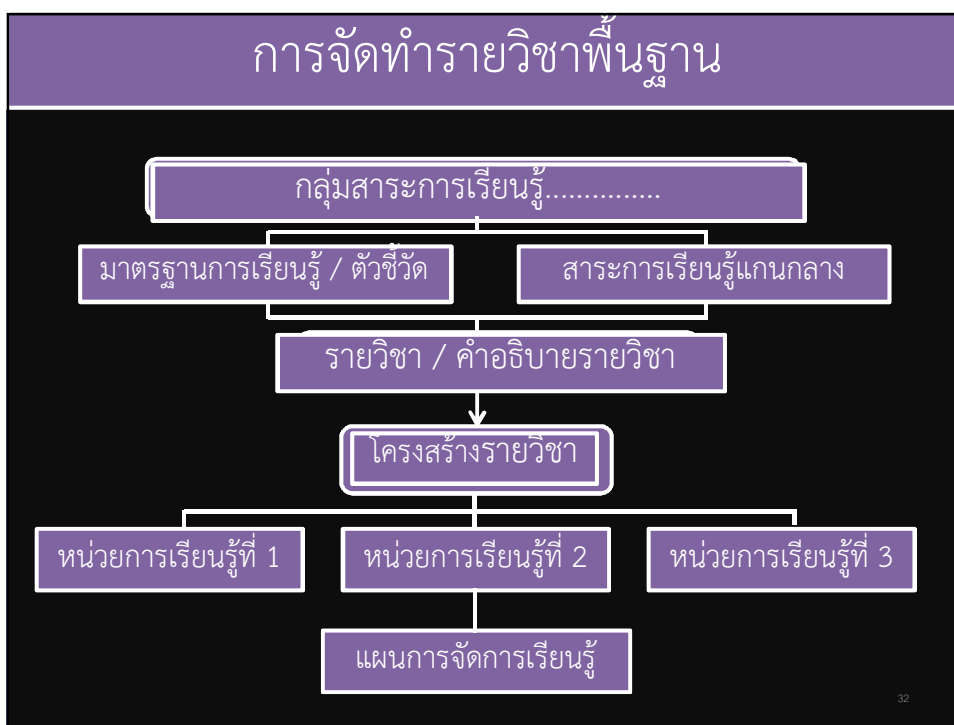
หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	รูปแบบการประเมิน	คะแนน (%)
1. เมืองปากน้ำ	ส 4.1 ป.5/1 , ส 4.1 ป.5/2 , ส 4.1 ป.5/3	<ul style="list-style-type: none"> • • 	12
2. อินเตียและจีน	ส 4.2 ป.5/1 , ส 4.2 ป.5/2	<ul style="list-style-type: none"> • • 	16
3. จากอยุธยาสู่ธนบุรี	ส 4.3 ป.5/1 ส 4.3 ป.5/2	<ul style="list-style-type: none"> • การนำเสนอ • กระบวนการทำงาน • ประเมินชิ้นงาน.....ชิ้น • แบบทดสอบ 	18
4. บุคคลสำคัญ	ส 4.3 ป.5/3	<ul style="list-style-type: none"> • • 	12
5. ภูมิปัญญาไทย	ส 4.3 ป.5/4	<ul style="list-style-type: none"> • • 	12
ภาระงาน/ผลงาน รวบยอดรายวิชา	ทุกตัวชี้วัด	ชิ้นงาน/แบบทดสอบ (ปลายภาค/ปลายปี)	30
รวม			100

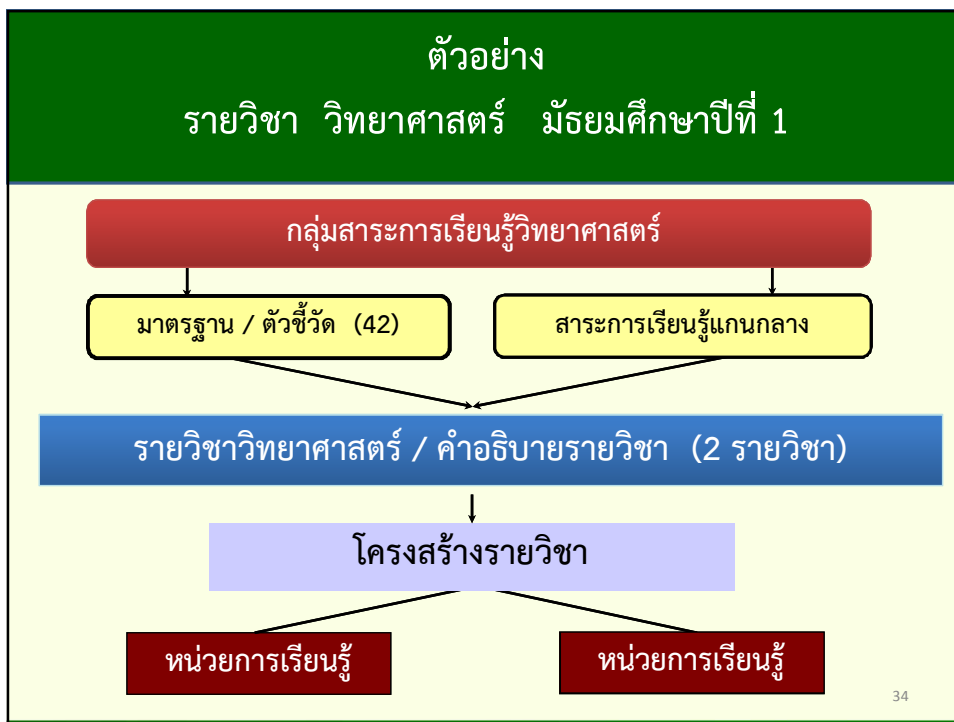
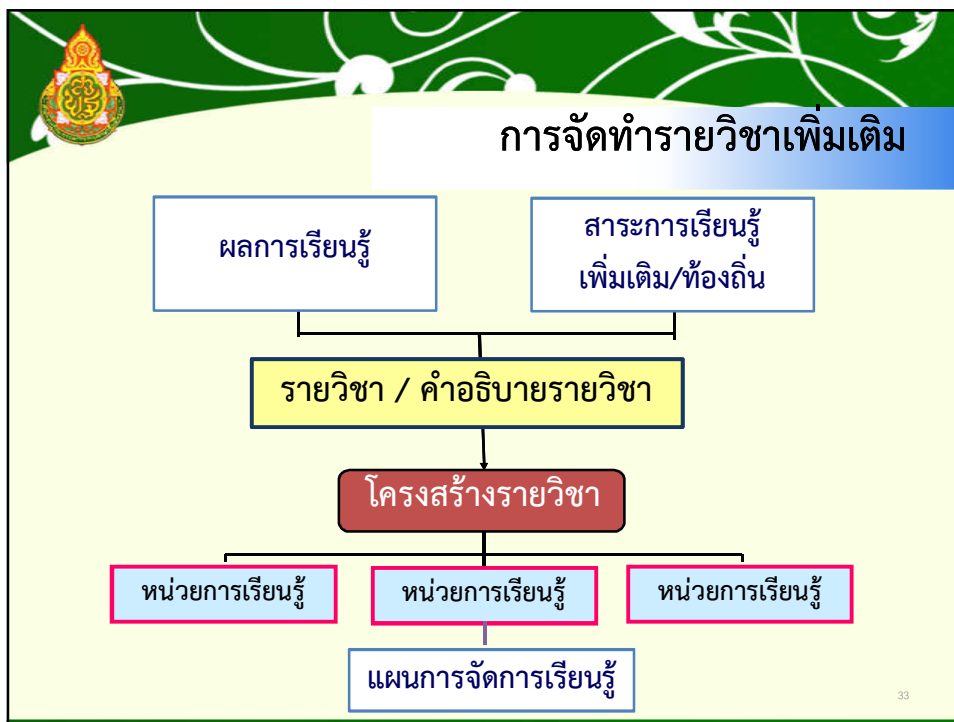
หน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน		จำนวน แผนการ เรียนรู้	ตัวชี้วัดจำแนกตาม แผนการจัดการเรียนรู้	
			%	รวม (%)			
						1	
						.	
						.	
						*	
						1	
						.	
						.	
						*	
						1	
						.	
						.	
						.	
						*	
ภาระงาน/ ผลงานรวบ ยอด	Test					แผนการปฏิบัติงาน รวบยอดประจำรายวิชา	
	Task						
รวม							

การจัดทำรายวิชา

- รายวิชาพื้นฐาน
- รายวิชาเพิ่มเติม

รหัสวิชา

หลักที่ 1	หลักที่ 2	หลักที่ 3	หลักที่ 4	หลักที่ 5	หลักที่ 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้	ระดับการศึกษา	ปีในระดับการศึกษา	ประเภทของรายวิชา	ลำดับของรายวิชา	
↓	↓	↓	↓	↓	
□	□	□	□	□ □	
↓	↓	↓	↓	↓	
ท	1 ประถม	0	1 พื้นฐาน	01 - 99	
ค	2 มัธยมตอนต้น	1	2 เพิ่มเติม		
ว	3 มัธยมตอนปลาย	2			
ส		3			
พ		4			
ศ		5			
ง		6			

ใช้รหัสตัวอักษรตามรายการรหัสตัวอักษรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

□ หมายถึง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้ใช้รหัสของแต่ละภาษาตามรายการ

ข หมายถึง ภาษาเขมร	จ หมายถึง ภาษาจีน
ช หมายถึง ภาษารัสเซีย	ญ หมายถึง ภาษาญี่ปุ่น
ต หมายถึง ภาษาเวียดนาม	น หมายถึง ภาษาลาติน
บ หมายถึง ภาษาบาลี	ป หมายถึง ภาษาสเปน
ฝ หมายถึง ภาษาฝรั่งเศส	ม หมายถึง ภาษามลายู
ย หมายถึง ภาษาเยอรมัน	ร หมายถึง ภาษาอาหรับ
ล หมายถึง ภาษาลาว	อ หมายถึง ภาษาอังกฤษ
ฮ หมายถึง ภาษาฮินดู	

37

ท13101

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ : ภาษาไทย
- ระดับการศึกษา : ประถมศึกษา
- ชั้นปี : ชั้นปีที่ 3 (ป.3)
- ประเภทวิชา : พื้นฐาน
- ลำดับวิชาที่ : 1

ศ30212

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ : **ศิลปะ**
- ระดับการศึกษา : **มัธยมศึกษาตอนปลาย**
- ชั้นปี : **ตลอดระดับชั้น (ม.4-ม.6)**
- ประเภทวิชา : **เพิ่มเติม**
- ลำดับวิชาที่ : **12**

ส22102

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ : **สังคมศึกษา**
- ระดับการศึกษา : **มัธยมศึกษาตอนต้น**
- ชั้นปี : **ชั้นปีที่ 2 (ม.2)**
- ประเภทวิชา : **พื้นฐาน**
- ลำดับวิชาที่ : **2**

พ31202

- กลุ่มสาระการเรียนรู้ : **สุขศึกษาและพลศึกษา**
- ระดับการศึกษา : **มัธยมศึกษาตอนปลาย**
- ชั้นปี : **ชั้นปีที่ 1 (ม.4)**
- ประเภทวิชา : **เพิ่มเติม**
- ลำดับวิชาที่ : **2**

คำอธิบายรายวิชา

1. ความรู้
2. ทักษะ / สมรรถนะ
3. คุณลักษณะฯ

42

เกณฑ์การศึกษา หลักสูตรแกนกลาง 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กำหนดเกณฑ์กลางสำหรับจบการศึกษา 3 ระดับ

1. ระดับประถมศึกษา (ป.1-6)
2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)

43

เกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง

เกณฑ์การจบ	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
จำนวนเวลาเรียน (ชั่วโมงหรือหน่วยกิต)	เรียนรายวิชาพื้นฐานและวิชา เพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วย และรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่สถานศึกษากำหนด	เรียนรายวิชาพื้นฐานและวิชา เพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วย และรายวิชาเพิ่มเติม ตามที่สถานศึกษากำหนด

44

เกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง

เกณฑ์การจบ	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
ผล การประเมิน	ต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วย และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต	ต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วย และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

45

เกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง

เกณฑ์การจบ	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่ สถานศึกษากำหนด	1. การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3. การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา	1. การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน 2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3. การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา

46

